

SAARE VALLA PÕHIMÄÄRUS

1. Peatükk Üldsätted

§ 1. Valla põhimääruse eesmärk (jõustus 01.04.2012).

Saare valla põhimääruses sätestatakse Saare valla omavalitsusorganite, nende komisjonide ning valla ametiasutuste moodustamise kord, õigused, kohustused ja töökord, valla lipu ja vapi kasutamine ning valla teenistujate sotsiaalsed tagatised, arengukava, eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ja muutmise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted.

§ 2. Valla omavalitsuse mõiste

1. Kohalik valla omavalitsus on tema demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel talle antud pädevuse piires iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes vallaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla arengu iseärasusi.

2. Kohalik omavalitsus teostub vallas demokraatlikult moodustatud esindus- ja võimuorganite kaudu ning rahvaküsitluse või -algatuse teel. (jõust.01.01.2000)

§ 3. Omavalitsuse õiguslikud alused

1. Omavalitsus juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi põhiseadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, Eesti Vabariigi teistest õigusaktidest, rahvusvahelistest lepingutest, käesolevast põhimäärusest, lepingutest riigiorganite, teiste omavalitsusüksuste või nende liitudega.

2. Saare vald kohaliku omavalitsusüksusena otsustab ja korraldab kõiki kohaliku elu küsimusi, mis ei ole seadusega antud riigiorganite otsustada, tagades ülesannete täitmise Saare valla arengukava, eelarve ja maksusüsteemiga.

3. Valda esindavad seaduste ja käesolevas põhimääruses sätestatud korras Saare Vallavolikogu, vallavolikogu esimees, Saare Vallavalitsus ja vallavanem.

§ 4. Omavalitsuse põhimõtted

Kohalik omavalitsus vallas rajaneb järgmistel põhimõtetel:

1. kohaliku elu küsimuste iseseisev ja lõplik otsustamine ja korraldamine;
2. igäühe seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine;
3. seaduslikkuse tagamine ja seaduslike vahendite vaba valik oma ülesannete ning kohustuste täitmisel;
4. vallaelanike õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamises;
5. vastutus oma ülesannete täitmise eest;

6. tegevuse avalikkus;
7. avalike teenuste osutamine soodsaimatel tingimustel.

§ 5. Omavalitsusorganid

Valla omavalitsusorganid on:

1. Vallavolikogu on valla esinduskogu, mis valitakse valla hääleõiguslike elanike poolt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel;
2. Vallavalitsus on volikogu poolt moodustatav täitev ja korraldav organ.

§ 6. Valla eelarve

Vallal on eelarve- ja maksuseadustest ning käesolevast põhimäärusest lähtuv iseseisev eelarve;

§ 7. Valla ülesanded

Valla ülesanded on:

1. korraldada vallas sotsiaalse ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, vallasisest ühistransporti ning valla teede korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita; (jõust. 15.09.2004)
2. korraldada vallas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, ning teiste valla omanduses olevate kohalike asutuste ülalpidamist;
3. lisaks käesoleva paragrahvi 1. ja 2. punktis sätestatud ülesannetele otsustab ja korraldab valla omavalitsus neid kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud teiste seadustega või mis ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada;
4. valla arengustrateegia ja sellest lähtuva arengukava väljatöötamine ja kinnitamine ning valla elu juhtimine vastavuses arengukavas fikseeritud prioriteetide ja põhisuundadega;
5. valla omandis oleva vara heaperemehelik kasutamine valla kui terviku arengu huvides.
6. Vald täidab riiklike kohustusi:
 - 6.1. mis on talle pandud seadusega ja millega seotud kulud kaetakse riigieelarvest;
 - 6.2. mis tulenevad selleks volitatud riigiorgani ja antud volikogu vahelisest lepingust.
7. Riiklike kohustuste täitmise, mille kulud ei ole riigieelarvest kaetud, otsustab volikogu.

§ 8. Arengukava

Arengukava on vallavolikogu poolt kinnitatav pika- ja lühiajalise arengu eesmärgede määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. (jõust 01.07.2006)

§ 9. Omavalitsusüksuste liidud ja ühisasutused

1. Vallal on õigus moodustada teiste omavalitsusüksustega liite ja ühisasutusi

õigusaktides sätestatud alustel ja korras

2. Vallal on õigus iseseisvalt arendada koostööd Eesti ja väljaspool Eesti Vabariiki asuvate omavalitsusüksustega.

3. Suhete loomise sõprusvaldade tasemel otsustab vallavolikogu. Sõpruslepingu kinnitab vallavolikogu.

§ 10. Valla sümboolika

Valla sümbolid on vapp ja lipp, mille kirjeldus ja kasutamise kord sätestatakse käesoleva põhimäärusega.

§ 11. Valla õiguste kaitse

1. Valda likvideerida, selle piire ja nime muuta ei tohi ilma vallavolikogu arvamust ära kuulamata.

2. Vallavolikogul on õigus valla territooriumil korraldada olulistes küsimustes elanike küsitlusi.

3. Valla omavalitsusel on oma seaduslike õiguste kaitseks või vaidluste lahendamiseks õigus pöörduda kohtusse.

§ 12. Valla piir

1. Valla piir koos selle kirjeldusega määratakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses sätestatud korras.

2. Valla piiri muutmise algatab seadusega sätestatud korras vallavolikogu või Vabariigi Valitsus.

3. Valla piiride muutmine toimub pärast elanike arvamuse väljaselgitamist ja vallavolikogu seisukohta arvestades.

4. Valla piir looduses määratakse koos naaberomavalitsusüksustega ning tähistatakse kõigil üldkasutatavatel teedel Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

§ 13. Valla administratiivkeskus

Valla administratiivkeskus asub Kääpa külas. (jõust 01.07.2006)

2. Valla administratiivkeskuse asukoha muutmiseks on vajalik esitada asukoha muutmise seotud kulutuste eelarve.

§ 14. Asjaajamiskeel

Asjaajamiskeeleks Saare valla omavalitsusorganites ja nende struktuuriüksustes on eesti keel.

§ 15. Vallaelanik

1. Saare valla elanik on isik, kellel elanike registri järgi on alaline elukoht Saare valla territooriumil.

2. Täisealisel vallaelanikul on aktiivne ja passiivne valimisõigus vastavalt põhiseadusele, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusele ja teistele seadustele.

3. Käesoleva paragrahvi 1. punktis nimetamata isikutel on valla territooriumil viibides vallaelanikega võrdsed õigused ja kohustused, kui seaduse või selle alusel antud õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti.

4. Saare valla elanik on maksukohuslane Saare vallas ning tal on õigus saada valla poolt oma elanikele osutatavaid avalikke teenuseid ja toetusi.

II. VALLAVOLIKOGU

§ 16. Vallavolikogu tegutsemine

1. Kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluvate küsimuste otsustamisel on vallavolikogu sõltumatu ning tegutseb vallaelanike huvides ja nende nimel. Vallavolikogu võib vallaelanike tahte väljaselgitamiseks läbi viia rahvahääletuse või elanike küsitluse.

2. Vallavolikogu töökord on kehtestatud käesoleva põhimääruse lisas „Saare Vallavolikogu töökord“.

§ 17. Vallavolikogu moodustamine

1. Volikogu valitakse kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel üldistel, ühetaolistel ja otsestel valimistel neljaks aastaks. Hääletamine on salajane.
(jõust 01.07.2006)

2. Vallavolikogu liikmete arvu määrab volikogu eelmine koosseis.

3. Vallavolikogu uue koosseisu ja tema liikmete volitused algavad ning volikogu eelmise koosseisu ja tema liikmete volitused lõpevad valimistulemuste väljakuulutamise päevast.

4. Valla valimiskomisjoni esimees kutsub volikogu esimese istungi kokku hiljemalt seitsmendal päeval pärast valimistulemuste väljakuulutamist. (jõustus 21.10.2002)

§ 18. Vallavolikogu liige

1. Vallavolikogu liige on isik, kes on osutunud valituks vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusele.
2. Vallavolikogu liige ei ole seotud mandaadiga. Vallavolikogu liige juhindub seadustest, Saare valla õigusaktidest ning vallaelanike huvidest ja vajadustest. (jõustus 01.01.2000)
3. Vallavolikogu liikme tegevus on avalik. Ta annab valijatele teavet oma tegevusest vallavolikogus ning volikogu tegevusest tervikuna.
4. Vallavolikogu liikmel on õigus esitada arupärimisi volikogu poolt valitud või kinnitatud ametiisikutele, saada dokumente ja muud teavet. Arupärimine esitatakse kirjalikult vallavolikogu esimehele ja sellele vastatakse järgmisel vallavolikogu istungil.
5. Vallavolikogu liikmel on õigus saada vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusakte, dokumente ja muud teavet, välja arvatud andmed, mille väljastamine on seadusega keelatud, ühe kuu jooksul arvates kirjaliku taotluse esitamisest, volikogu poolt kehtestatud korras.
6. Volikogul on õigus maksta oma liikmetele tasu volikogu tööst osavõtu eest ja hüvitust volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste eest esitatud dokumentide alusel volikogu kehtestatud määras ja korras. (jõustus 01.07.2006)
7. Vallavolikogu liikmed informeerivad volikogu esimeest vallasekretäri kaudu kauem kui üks kuu vallast eemalviibimisest.
8. Vallavolikogu ebaseadusliku tegevuse korral kannavad volikogu liikmed, kes hääletasid vastava määruse või otsuse poolt, solidaarset materiaalselt vastutust tekitatud kahju eest. Vastutusest on vabad need volikogu liikmed, kes esitasid volikogu ebaseadusliku tegevuse kohta kirjaliku eriarvamuse, mis fikseeritakse volikogu istungi protokollis ning see avalikustatakse koos vastava määruse või otsusega.
9. Volikogu liige ei tohi osa võtta volikogu sellise üksikakti arutamisest ja otsustamisest, mille suhtes tal on huvide konflikt vastavalt korruptsioonivastase seaduse (RT I 1999,16, 276; 87, 791; 2000, 25, 145) paragrahvi 25 lõikele 2. Enne sellise küsimuse arutelu peab volikogu liige tegema avalduse enda mitteosalemise kohta antud päevakorrapunkti arutamisel, mille kohta tehakse istungi protokollis märge. (jõustus 01.01.2000)
10. Vallavolikogu liige on kohustatud esitama majanduslike huvide deklaratsiooni seaduses sätestatud korras ja järgima korruptsioonivastases seaduses sätestatud.
11. Vallavolikogu liikme valimisel vallavanemaks või kinnitamisel vallavalitsuse liikmeks või muudel seaduses ettenähtud juhtudel tema volitused peatuvad.
12. Volikogu liikme volitused lõpevad ennetähtaegselt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 18 lõikes 1 sätestatud juhtudel. (jõustus 21.10.2002)
13. Vallavolikogu liige on kohustatud viivitamatult informeerima vallasekretäri asjaoludest, mis tingivad tema volituste peatumise või lõppemise. (jõustus 21.10.2002)

14. Vallasekretär edastab teatise või vastava õigusakti kolme tööpäeva jooksul valimiskomisjonile. Valla valimiskomisjon teeb §-des 18 ja 19 ettenähtud otsused viie tööpäeva jooksul pärast vastava otsuse aluseks oleva dokumendi kättesaamist. (jõustus 21.10.2002)

15. Volituste ennetähtaegsel lõppemisel, samuti volituste peatumise ajal asendab teda volikogu asendusliige.(jõustus 21.10.2002)

16. Volikogu liikme volitused peatuvad valla valimiskomisjoni otsuse jõustumise hetkest. (jõust.21.10.2002)

§ 19. Vallavolikogu asendusliige

1. Asendusliige määratakse valimiskomisjoni otsusega valimiskomisjoni poolt kinnitatud asendusliikmete nimekirja alusel.

2. Asendusliikme volitused volikogu liikmena algavad valla valimiskomisjoni otsuse jõustumise hetkest. Volikogu liikme volituste peatumine ja asendusliikme määramine vormistatakse ühe otsusega.

3. Volikogu liikme volituste taastamiseks esitab ta vastava avalduse vallasekretärile, kes edastab selle kolme tööpäeva jooksul valla valimiskomisjonile.

4. Volikogu liikme volituste taastumisel lõpevad selle asendusliikme volitused, kes on viimasena määratud asendama samas erakonnas või valimisliidus kandideerinud volikogu liiget.

5. Volikogu liikme volitused taastuvad ja teda asendanud volikogu liikme volitused lõpevad valla valimiskomisjoni otsuse jõustumise hetkest.(jõustus 21.10.2002)

§ 20. Vallavolikogu ainupädevus

1. Volikogu ainupädevusse kuulub järgmiste küsimuste otsustamine:

1.1. vallaelarve vastuvõtmine ja muutmine ning majandusaasta aruande kinnitamine ning audiitori määramine;(jõustus 15.09.2004)

1.2. kohalike maksude kehtestamine ja maksumäära muutmine ning valla eelarvesse laekuvate kohalike maksude puhul soodustuste andmise korra kehtestamine;

1.3. koormiste määramine;

1.4. toetuste andmise ja valla või linna eelarvest finantseeritavate teenuste osutamise korra kehtestamine;(jõustus 01.01.2000)

1.5. vallavara valdamise, kasutamise ja käsutamise korra kehtestamine;

1.6. valla arengukava kinnitamine, muutmine või tühistamine;

1.7. laenude ja teiste varaliste kohustuste võtmine, mis ei ole tagatud jooksva aasta eelarvega;

1.8. valla põhimääruse kinnitamine, muutmine või tühistamine;

1.9. taotluste esitamine ja arvamuse andmine valla halduspiiri või nime muutmiseks ning sellega seotud varaliste või muude vaidluste lahendamiseks;

1.10. vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvu määramine;

1.11. valimisringkondade arvu, piiride ja ühtse numeratsiooni ning igas valimisringkonnas mandaatide arvu määramine, valla valimiskomisjoni ja jaoskonnakomisjoni moodustamine, komisjoni esimehe ja asendusliikmete määramine;

1.12. vallavolikogu esimehe ja aseesimehe valimine;

- 1.13. Vallavanema valimine; (jõustus 01.07.2006)
- 1.14. valitsuse liikmete kinnitamine ja nende vabastamine valitsuse liikmete kohustustest; (jõustus 01.01.2000)
- 1.15. umbusalduse avaldamine volikogu esimehele, volikogu aseesimehele, volikogu komisjoni esimehele, volikogu komisjoni aseesimehele, revisjonikomisjoni liikmele, valitsusele, vallavanemale või valitsuse liikmele; (jõustus 01.01.2000)
- 1.16. vallavanemale töötasu määramine ja valitsuse liikmetele hüvituse maksmise otsustamine ja selle suuruse määramine;(jõustus 01.01.2000)
- 1.17. kohaliku omavalitsuse ametiasutuste struktuuri ja teenistujate koosseisu ning palgamäärade ja palgatingimuste kinnitamine; (jõustus 01.01.2000)
- 1.18. vallavolikogu komisjonide moodustamine või likvideerimine, nende esimeeste ja aseesimeeste valimine oma liikmete hulgast ja komisjonide koosseisu kinnitamine; (jõustus 01.01.2000)
- 1.19. vallavolikogu esimehele või aseesimehele töötasu või hüvituse määramine; (jõustus 01.01.2000)
- 1.20. volikogu liikmetele volikogu tööst osavõtu eest tasu ja volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste eest hüvituse suuruse ja maksmise korra kehtestamine;(jõustus 01.07.2006)
- 1.21. valla esindamise korra kehtestamine;
- 1.21¹ valla poolt äriühingu ja sihtasutuse asutamine, lõpetamine ning põhikirja kinnitamine ja muutmine;(jõustus 15.09.2004)
- 1.21² valla osalemise otsustamine äriühingus, sihtasutuses, mittetulundusühingus ning nendes osalemise lõpetamise otsustamine;(jõustus 15.09.2004)
- 1.21³ valla esindajate ja nende asendajate nimetamine kohaliku omavalitsuse üksuste liidu üldkoosolekule ja sealt tagasikutsumine;(jõustus 15.09.2004)
- 1.22. valla fondide ja sihtkapitalide asutamine;
- 1.23. rahvakohtunikukandidaatide valimine; (jõustus 21.10.2002)
- 1.24. Eesti Vabariigi põhiseaduse paragrahvi 79 alusel Vabariigi Presidendi valimiskogusse vallavolikogu esindaja valimine;
- 1.25. valla ehitusmääruse kinnitamine, muutmine ja kehtetuks tunnistamine; (jõustus 21.10.2002)
- 1.26. kinnisasja sundvõõrandamise taotluse esitamine;
- 1.27. üldplaneeringu algatamine, kehtestamine ja muutmine; (jõustus 01.07.2006)
- 1.28. üldplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine; (jõustus 15.09.2004)
- 1.29. detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine ning sellise detailplaneeringu kehtestamine, mille puhul planeerimisseaduse kohane järelevalve teostamine planeeringute koostamise üle on kohustuslik või millega määratakse miljööväärtslik hoonestusala; ” (jõustus 15.09.2004)
- 1.30. valla administratiivkeskuse asukoha määramine;
- 1.31. valla ametnike sotsiaalsete garantiide kehtestamine.
- 1.32. maavanema kandidatuuri kooskõlastamiseks volikogu esindaja valimine; (jõustus 01.01.2000)
- 1.33. valla ametiasutuste ja hallatava asutuse moodustamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine ning ametiasutuse põhimääruse kinnitamine;(jõustus 01.01.2000)
- 1.33¹kaevetööde eeskirjade ja heakorra tagamiseks heakorraeeskirjade kehtestamine; (jõustus 15.09.2004)
- 1.33²: koorte ja kasside pidamise eeskirja kehtestamine. (jõustus 21.10.2002)

- 1.33³ avaliku korra tagamiseks avaliku korra eeskirjade kehtestamine;(jõustus 15.09.2004)
- 1.33⁴ jäätmekava vastuvõtmine ja ajakohastamine; (jõustus 15.09.2004)
- 1.33⁵ jäätmehoolduseeskirja kehtestamine;(jõustus 15.09.2004)
- 1.33⁶ jäätmeliikide, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, vedamissageduse ja -aja, jäätmeveo piirkondade ja jäätmeveo teenustasu suuruse määramise korra kehtestamine; (jõustus 01.04.2012)
- 1.34 muud seadusega volikogu ainupädevusse antud küsimused.(jõustus 01.01.2000)

2. Teiste seadustega vallavolikogu pädevusse antud küsimuste lahendamise võib vallavolikogu delegeerida vallavalitsusele.

3. Volikogu võib delegeerida vallavalitsusele muudatuste tegemise aasta jooksul ametiasutuste struktuuris ja teenistujate koosseisus volikogu poolt kinnitatud teenistujate üldarvu ja palgafondi piires.(jõustus 01.01.2000)

§ 21. Vallaelanike küsitlus

Vallavolikogul on õigus valla territooriumil korraldada oma ülesannete täitmiseks olulistes küsimustes vallaelanike küsitlusi. Küsitluse läbiviimise vajaduse otsustab vallavolikogu liikmete, vallavalitsuse või vähemalt 1% hääleõiguslike vallaelanike algatusel. Küsitluse läbiviimise korra kehtestab vallavolikogu.

§ 22. Vallavolikogu tööorganid

1. Vallavolikogu töötab täiskoguna, komisjonidena ja fraktsioonidena.

2. Vallavolikogu moodustab vallavolikogu liikmete hulgast revisjonikomisjoni. Teised alatised komisjoni moodustatakse vallaelu terviklike probleemvaldkondade osas seisukohtade esitamiseks ja otsustamise ettevalmistamiseks. Vallavolikogu ajutised komisjonid moodustatakse vastavalt vajadusele.

3. Vallavolikogu ning tema komisjonide ja fraktsioonide tehnilise teenindamise tagab vallavalitsuse kantselei.

§ 23. Vallavolikogu esimees ja aseesimees

1. Vallavolikogu esimehe ja aseesimehe õigused ja kohustused on sätestatud käesoleva põhimääruse lisas „Saare Vallavolikogu töökord“.

2. Vallavolikogu esimehe koht on tasustatav vallavolikogu otsusel.

§ 24. Vallavolikogu esimehe ja aseesimehe valimise kord

1. Vallavolikogu esimees ja aseesimees valitakse vallavolikogu liikmete hulgast salajase hääletamise teel vallavolikogu häälteenamusega. Aseesimehe kohale kandidaatide esitamist alustatakse alles pärast vallavolikogu esimehe valimise tulemuste kinnitamist vallavolikogu

poolt.

1.1¹. Vallavolikogu esimehe valimised korraldab valla valimiskomisjon. (jõustus 01.07.2006)

1.1² Valimistulemused tehakse kindlaks valimiskomisjoni otsusega.(jõustus 01.07.2006)

2. Vallavolikogu esimehe ning aseesimehe valimisel on igal vallavolikogu liikmel üks hääl.

3. Volikogu esimehe ja aseesimehe kandidaadi ülesseadmiseks esitatakse suuline ettepanek. Kui volikogu esimehe kohale ei esitata rohkem kandidaate kui üks, kes on nõus kandideerima, teeb volikogu 15-minutilise vaheaja. Pärast vaheaega jätkatakse kandidaatide ülesseadmist. Kui ka siis ei esitata teisi kandidaate, kes on nõus kandideerima, viiakse valimine läbi ühe kandidaadiga. Kandidaadid nummerdatakse ülesseadmise järjekorras. nimekirja sulgemise otsustab vallavolikogu lahtisel hääletamisel poolthääletenamusega.

4. Volikogu esimehe kandidaadid tutvustavad ennast ja oma seisukohti kuni 15-minutilise sõnavõtu.

5. Kandidaadid võivad esitada enesetaanduse kuni nimekirja sulgemiseni. (jõustus 15.09.2004)

6. Valla valimiskomisjon valmistab ette valimisedelid ja viib läbi salajase hääletamise. (jõustus 22.11.2002)

7. Valimistulemused tehakse kindlaks valimiskomisjoni otsusega. (jõustus 22.11.2002)

8. Kui ükski kandidaatidest ei saanud volikogu koosseisu hääletenamust, siis korraldatakse teine hääletusvoor kahe enam hääli saanud kandidaadi vahel.(jõustus 22.11.2002)

9. Kui ka teises hääletusvoorus ei saanud kumbki kandidaatidest volikogu koosseisu hääletenamust, siis alustatakse uuesti kandidaatide esitamist ja läbiarutamist volikogu järgmisel istungil. Juba esitatud kandidaate, kes ei saanud nõutavat hääletenamust, võib esitada uuesti. (jõustus 22.11.2002)

§ 25. Vallavolikogu komisjon

1. Komisjon on vallavolikogu tööorgan. Vallavolikogu moodustab alatise ja ajutise komisjone, määrab nende arvu ja tegevuse valdkonnad.

2. Vallavolikogu komisjoni esimees ja aseesimees valitakse vallavolikogu liikmete hulgast salajase hääletamise teel poolthääletenamusega. Komisjoni liikmed kinnitatakse poolthäälte enamusega komisjoni esimehe ettepanekul. (jõustus 01.04.2012)

3. Komisjon peab olema vähemalt 5-liikmeline (v.a revisjonikomisjon). (jõustus 01.07.2006)

4. Vallavolikogu komisjoni töövorm on koosolek. Vallavolikogu komisjoni koosoleku kohta koostatakse protokoll, mis peab vastama haldusdokumentidele kehtestatud põhinõuetele.

5. Vallavolikogu komisjoni koosoleku protokollid asuvad vallakantseleis alates kümnendast päevast pärast komisjoni koosoleku toimumise päeva ja nendega tutvumiseks tuleb pöörduda vastava taotlusega vallasekretäri poole.

6. Vallavolikogu komisjoni pädevus ja töökord on täpsemalt sätestatud käesoleva põhimääruse lisas „Saare Vallavolikogu töökord“.

§ 26. Revisjonikomisjon

1. Vallavolikogu moodustab oma volituste ajaks volikogu liikmetest kolmeliikmelise revisjonikomisjoni, kes tegutseb revisjonikomisjoni koostatud ja vallavolikogu kinnitatud põhimääruse alusel. (jõustus 01.04.2012)

2. Revisjonikomisjonil on õigus kontrollida ja hinnata vallavalitsuse, ametiasutuse, vallavalitsuse hallatavate asutuste ja kohaliku omavalitsuse valitseva mõju all oleva äriühingu, sihtasutuse ja mittetulundusühingu tegevuse seaduslikkust, otstarbekust ja tulemuslikkust ning valla vara kasutamise sihipärasust. (jõustus 01.04.2012)

2¹. Revisjonikomisjon täidab oma pädevuses olevaid ülesandeid tööplaanil alusel või volikogu ülesandel. (jõustus 01.04.2012)

3. Kontrollimise kohta koostab revisjonikomisjon akti ning esitab selle vallavalitsusele, kes esitab kümne päeva jooksul pärast revisjoniakti saamist revisjonikomisjonile seisukoha revisjoniakti suhtes. Revisjonikomisjon esitab eelnimetatud dokumendid koos vajaliku õigusakti eelnõuga volikogule kontrolli tulemuste realiseerimiseks. (jõustus 21.10.2002)

4. Revisjonikomisjon teeb ettepaneku vallavara üleandmise-vastuvõtmise korraldamiseks vallavanema ja pearaamatupidaja vahetumisel ning esitab vallavolikogule kinnitamiseks vara üleandmise-vastuvõtmise akti pärast selle allakirjutamist vara üleandja ja vastuvõtja poolt.

5. Revisjonikomisjonil on õigus saada vallavalitsuselt ja vallaasutustelt teavet ja kõiki oma tööks vajalikke dokumente.

6. Enne majandusaasta aruande kinnitamist volikogu poolt vaatab revisjonikomisjon majandusaasta aruande läbi, koostab selle kohta kirjaliku aruande ja esitab volikogule. (jõustus 01.04.2012)

7. Revisjonikomisjonile laienevad lisaks käesolevale põhimääruse lisa „Saare Vallavolikogu töökord“ punktis 6 sätestatud õigused, kohustused ning töökord.

8. Revisjonikomisjoni liikmed ei tohi töötada valla haldusaparaadis ja vallaasutustes.

9. Revisjonikomisjon esitab vähemalt kord aastas volikogu istungil aruande oma tegevuse kohta. Revisjonikomisjoni aruanne avaldatakse valla veebilehel. (jõustus 01.04.2012)

§ 27. Vallavolikogu fraktsioon

Vähemalt kolm vallavolikogu liiget võivad moodustada volikogu fraktsiooni. Fraktsiooni tegevuse alguseks loetakse volikogu otsust tema registreerimiseks. Fraktsioonil on õigus algatada ja ette valmistada vallavolikogu määruste ja otsuste eelnõusid ning esitada enda poolt kandidaate kõigil isikuvalimistel.

§ 28. Vallavolikogu istung

Vallavolikogu töövorm on istung, mis kutsutakse kokku ja viiakse läbi käesoleva põhimääruse lisas „Saare Vallavolikogu töökord“ sätestatud korras.

§ 29. Vallavolikogu õigusaktid, nende vastuvõtmine ja jõustumine

1. Vallavolikogul on õigus anda üldaktidena määrusi ja üksikaktidena vastu võtta otsuseid.

2. Vallavolikogu õigusaktide algatamise õigus on:

2.1. vallavolikogu komisjonil;

2.2. vallavolikogu liikmel;

2.3. vallavolikogu fraktsioonil;

2.4. vallavanemal;

2.5. vallavalitsusel;

2.6. vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel Saare valla elanikel.

3. Vallavolikogu võib oma otsusega teha vallavalitsusele ülesandeks välja töötada õigusakti eelnõu.

4. Vallavolikogu õigusaktid ning istungi protokollid avalikustatakse kümne päeva jooksul pärast vastuvõtmist Saare valla veebilehel. (jõustus 01.04.2012)

5. Kehtetu (jõustus 01.04.2012)

6. Üldist tähtsust omavad volikogu määrused jõustuvad kolmandal päeval pärast avalikustamist, kui õigusaktis eneses ei ole sätestatud hilisemat tähtaega.

7. Kui määruses on sätestatud eraldi jõustumise tähtaeg, jõustub ta sellest tähtajast.

8. Volikogu otsus jõustub teatavakstegemisest. (jõustus 21.10.2002)

9. Vallavolikogu määrustele, otsustele ja istungi protokollidele kirjutab alla vallavolikogu esimees või aseesimees seitsme päeva jooksul nende vastuvõtmisest.

10. Vallavolikogu õigusaktid ning istungi protokollid on kõigile kättesaadavad vallasekretäri juures.(jõustus 01.04.2012)

11. Kehtetu (jõustus 01.04.2012)

12. Dokumentidest on võimalik saada koopiaid vallavalitsuse poolt kehtestatud korras.

§ 30. Tööandja kohustus volikogu liikme ees

1. Volikogu liige on kohustatud volikoguga seotud ülesannete täitmiseks vajalikust töölt vabastamisest tööandjale ette teatama kaks tööpäeva varem.

2. Tööandja on kohustatud võimaldama volikogu liikmel osa võtta volikogu istungitest ja selle komisjonide koosolekutest ning täitma volikogu antud ülesandeid.

III. VALLAVALITSUS

§ 31. Valitsuse mõiste

1. Vallavalitsus on valla omavalitsuse kollegiaalne täitev ja korraldav organ, mis viib praktilise tegevusega ellu vallale ning vallavalitsusele seatud ülesandeid.

2. Vallavalitsus juhib kohaliku omavalitsuse teenistust ning vallaasutuste tegevust.

3. Vallavalitsus võib oma täitva ja korraldava tegevuse üksikuid funktsioone lepingu alusel üle anda teistele isikutele, jäädes ise kontrollijaks ja vastutajaks nimetatud ülesannete täitmise eest.

4. Vallavalitsuse liikmed on kohustatud esitama oma majanduslike huvide deklaratsiooni.

§ 32. Vallavanem

1. Vallavanem on vallavalitsuse juht.

2. Vallavanem:

2.1. juhib ja korraldab vallavalitsuse tööd ja vallavalitsuse istungite ettevalmistamist;

2.2. esindab omavalitsusüksust ja vallavalitsust vastavalt seadusele, valla põhimäärusele ja volikogu antud pädevusele;

2.3. esitab vallavolikogule kinnitamiseks vallavalitsuse koosseisu ja teeb ettepanekuid selle muutmiseks;

2.4. esitab vallavolikogule kinnitamiseks kohaliku omavalitsuse ametiasutuste struktuuri ja teenistujate koosseisu;

2.5. kirjutab alla vallavalitsuse määrustele ja korraldustele ning teistele valitsuse dokumentidele;

2.6. annab vallavalitsuse ametiasutuse sisemise töö korraldamiseks käskkirju; (jõustus 01.04.2012)

2.7. kinnitab valla ametiasutuse töökorralduse reeglid; (jõustus 01.04.2012)

2.8. esindab valda pangas, lepingute sõlmimisel, kohtus ja valla osalusega äri- või mittetulundusühingus ilma erivolitusega;

2.9. nimetab ametisse vallavalitsuse ametnikud.

2.10 esitab vallavalitsusele ametisse kinnitamiseks hallatava asutuse juhi kandidaadi, teeb valitsusele ettepaneku nimetatud juhtide ametist vabastamise kohta. (jõustus 01.07.2006)

2.11.täidab muid talle seaduse alusel ja valla põhimäärusega pandud ülesandeid. (jõustus 21.10.2002)

3. Vallavanema äraolekul asendab teda vallavanema käskkirja alusel vallavalitsuse liige vallavanema poolt antud volituste piires. Kui asendajat ei ole määratud, siis asendab teda vanim kohalolev vallavalitsuse liige.

4. Vallavanemale umbusalduse avaldamise korral määrab volikogu ühe valitsuse liikmetest vallavanema asendajaks kuni uue vallavanema valimiseni.(jõustus 21.10.2002)

5. Vallavanema tagasiastumise korral esitab ta avalduse valla- või linnasekretärile Vallavanem loetakse tagasi astunuks avalduses märgitud kuupäevast, mis ei või olla varasem kui järgmine tööpäev avalduse esitamisest. Valla- või linnasekretär teavitab kohe volikogu esimeest või tema asendajat. (jõustus 01.04.2012)

6. Vallavanema lähetusse saatmise ja puhkusele lubamise otsustab vallavalitsus. (jõustus 01.04.2012)

§ 33. Vallavanema valimise kord

1. Vallavanemaks võib vallavolikogu valida Eesti Vabariigi kodaniku, kes oma hariduse, töökogemuste ja tervisliku seisundi poolest on suuteline täitma vallavanema ülesandeid ning kellel on vallavolikogu usaldus.

2. Vallavanema ennetähtaegse vabastamise kord kehtestatakse volikogu poolt enne vallavanema valimisi.

3. Vallavanema valimiseks tuleb vallavolikogu kokku kutsuda ühe kuu jooksul uue vallavolikogu koosseisu esimese istungi päevast arvates.

4. Vallavolikogu võib korraldada vallavanema valimiseks avaliku konkursi või valida vallavanema vallavolikogu liikmete poolt ülesseatud kandidaatide hulgast.

5. Vallavanema kandidaadi ülesseadmiseks esitatakse kirjalik ettepanek.

6. Vallavanem valitakse volikogu koosseisu häälteenamusega salajasel hääletamisel.

7. Kandidaadid nummerdatakse ülesseadmise järjekorras. Nimekirja sulgemise otsustab vallavolikogu lahtisel hääletamisel poolthäälteenamusega. (jõustus 22.11.2002)

8. Igal vallavanema kandidaadil on õigus esitada 15 minuti jooksul oma valimisprogramm.

9. Igal vallavolikogu liikmel on õigus esitada igale vallavanema kandidaadile kuni kolm küsimust.

10. Volikogu valib lahtisel hääletamisel poolthälteenamusega kolmeliikmelise häältelugemiskomisjoni, kes viib läbi hääletamise. Hääletamistulemuste kohta koostab komisjon protokoll, millele kõik komisjoni liikmed alla kirjutavad. (jõustus 22.11.2002)

11. Komisjoni protokoll kinnitatakse lahtisel hääletamisel volikogu poolthälteenamusega. (jõustus 22.11.2002)

§ 34. Vallavalitsuse moodustamine

1. Vallavanemal on valituks osutumise päevast volitus moodustada vallavalitsus.
2. Vallavalitsuse liikmete arvu määrab volikogu vallavanema ettepanekul, kuid mitte vähem kui kolm liiget. (jõustus 01.01.2000)
3. Vallavanem esitab hiljemalt kuu aja jooksul vallavolikogule kinnitamiseks vallavalitsuse koosseisu nimekirjana. Volikogu võib otsustada vallavanema ettepaneku alusel kas nimekirja kinnitamise või kinnitada iga valitsuse liikme eraldi. Vallavalitsuse liikmed kinnitatakse salajasel hääletamisel vallavolikogu poolthälteenamusega. Hääletamise läbiviimiseks valib vallavolikogu lahtisel hääletamisel häältelugemiskomisjoni. Häältelugemiskomisjon valmistab ette hääletussedelid ja viib läbi salajase hääletamise. Hääletamistulemuste kohta koostab komisjon protokoll, millele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed. Protokoll esitatakse vallavolikogule kinnitamiseks poolthälteenamusega lahtisel hääletamisel.

4. Kehtetu (jõustus 22.11.2002)

§ 35. Vallavalitsuse volituste tähtaeg

1. Vallavanem ja vallavalitsus saavad oma volitused vallavolikogu poolt vallavalitsuse kogu koosseisu ametisse kinnitamise päevast.
2. Vallavalitsus esitab lahkumispalve vallavolikogu uue koosseisu esimesel istungil.
3. Pärast lahkumispalve esitamist täidab vallavalitsus oma ülesandeid ja tema volitused kehtivad kuni uue valitsuse ametisse kinnitamiseni.
4. Vallavalitsuse liikme ametist vabastamise kinnitab vallavolikogu vallavanema ettepanekul. Vallavolikogu kinnitab vallavanema ettepanekul ametisse uue vallavalitsuse liikme.
5. Kui tagasi astub üks või mitu valitsuse liiget või avaldatakse umbusaldust valitsuse liikmetele, siis väheneb valitsuse koosseis kuni uute, täiendavate valitsuse liikmete kinnitamiseni. Kui valitsuse liikmetele avaldatud umbusalduse tagajärjel ei ole täidetud kvooruminõue, ei ole valitsus otsustusvõimeline kuni vajaliku arvu uute valitsuse liikmete kinnitamiseni. (jõust.01.07.2006)
6. Kui umbusaldust avaldatakse valitsusele, siis jätkab valitsus tegevust kuni uue

vallavanema valimiseni ja valitsuse kinnitamiseni.

§ 36. Vallavalitsuse pädevus ja töökord

1. Vallavalitsus:

- 1.1. valmistab ette volikogus arutamisele tulevaid küsimusi, lähtudes valitsuse seisukohtadest või volikogu määrustest, otsustest ning seadustest ja teistest õigusaktidest;
- 1.2. organiseerib vallavara valdamist, kasutamist ja käsutamist, vaatab läbi volikogu määruste ja otsuste projektid, korraldab eelarve, volikogu määruste ja otsuste täitmist;
- 1.3. lahendab ja korraldab kohaliku elu küsimusi, mis volikogu määruste, otsustega või käesoleva põhimäärusega on pandud valitsusele täitmiseks;
- 1.4. esindab valda avalik-õigusliku juriidilise isikuna kohtus.
- 1.6. Lahendab ja korraldab kohaliku elu küsimusi, mis ei kuulu volikogu pädevusse; (jõustus 21.10.2002)
- 1.7. Lahendab küsimusi, mis on § 20 punkti 2 alusel delegeeritud valitsusele; (jõustus 21.10.2002)
- 1.8. Kehtestab oma korraldusega valla asutuse poolt osutatavate teenuste hinnad, arvestades HMS § 5 lõikes 3 sätestatud. (jõustus 21.10.2002)

2. Vallavalitsus ei või võtta vastu määrust või korraldust küsimuses, mille volikogu on võtnud oma pädevusse ning mille kohta ei ole antud volikogu volitust.

3. Vallavalitsus realiseerib oma ülesandeid õigusaktide andmise ja ülesannete delegeerimisega määruse või korralduse alusel haldusaparaadi ja munitsipaalasutuste töötajatele või lepingu alusel teistele füüsilistele või juriidilistele isikutele, sh omavalitsusliitudele ja teiste omavalitsusüksuste ametiisikutele. Delegeeritud ülesannete täitmise eest vastutab volikogu ees vallavalitsus.

4. Kehtetu. (jõustus 01.04.2012)

5. Vallavalitsuse täpsema töökorra sätestab vallavalitsus.

§ 37. Vallavolikogu ja vallavalitsuse pädevuse piiritus

1. Vallavalitsus on õigustatud otsustama kõiki küsimusi, mis on valla pädevuses ja ei ole vallavolikogu poolt jäetud volikogu ainupädevusse või antud mõne muu organi või ametiisiku ainupädevusse.

2. Vallavolikogul on õigus vallavalitsuse määruseid ja korraldusi muuta ning tühistada.

3. Vallavolikogu poolt vallavalitsuse määruste ja korralduste muutmise või tühistamisega kaasnevad kahjud hüvitatakse valla eelarvest, kui valitsuse tegevus oli seaduslik.

4. Vallavalitsus võib taotleda vallavolikogu poolt vastu võetud ebaseadusliku määruse või otsuse uuesti läbivaatamist vallavolikogus ja keelduda selle täitmisest, kuni see võetakse uuesti vastu volikogu järgmisel istungil.

5. Vallavanemal, valitsusel ja valitsuse liikmel on õigus siduda volikogu määruse või otsuse vastuvõtmine usaldushääletusega ning vallavanema puhul on siis nõutav koosseisu häälteenamus.

§ 38. Vallasekretär

1. Vallasekretäri nimetab ametisse ja vabastab ametist seaduses sätestatud korras vallavanem.

2. Vallasekretäriks võib nimetada vähemalt 21-aastase Eesti kodaniku, kelle haridus vastab KOKS-is toodud nõuetele. (jõustus 01.04.2012)

3. Vallasekretär ei kuulu valitsuse koosseisu, kuid võtab sõnaõigusega osa valitsuse istungitest. (jõustus 01.01.2000)

4. Vallasekretär:

4.1. juhib vallavalitsuse kantselei tegevust;

4.2. osaleb vallavalitsuse istungite ettevalmistamisel, viseerib talle esitatud õigusaktide eelnõud ja lepingute projektid ning esitab arvamuse nende seaduslikkuse kohta; (jõustus 01.01.2000)

4.3. esitab vallavanemale ettepanekuid vallakantselei struktuuri, funktsioonide ja koosseisu kohta;

4.4. korraldab vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusaktide avaldamist ja töö avalikustamist;

4.5. esindab valda kohtus või volitab selleks teisi isikuid;(jõustus 01.01.2000)

4.6. hoiab valla vapipitsatit ja valla riigivapi kujutisega pitsatit;

4.7. kehtetu. (jõustus 01.04.2012)

4.8. täidab teisi talle seaduse alusel, vallavolikogu, vallavalitsuse ja vallavanema poolt pandud seaduslikke ülesandeid;

4.9. teostab notariaaltoiminguid seaduses ettenähtud korras ja pädevuse piires.

5. Vallasekretäri asendamise korra määrab vallavanem oma käskkirjaga. Vallasekretäri asendajal on kõik vallasekretäri õigused ja kohustused ja ta peab vastama käesoleva paragrahvi punktis 2 toodud nõuetele. (jõustus 21.10.2002)

6. Vastutab sünni- ja surmaandmete õigusaktidele vastava rahvastikuregistrisse kandmise eest kooskõlas perekonnaseisutoimingute seadusega. (jõustus 01.04.2012)

§ 39. Valitsuse liikmete vastutus

1. Vallavalitsuse ebaseadusliku tegevuse korral kannavad vallavalitsuse liikmed, kes hääletasid vastava määruse või korralduse poolt, solidaarset materiaalist vastutust tekitatud kahju eest.

2. Vastutusest on vabad need vallavalitsuse liikmed, kes esitasid valitsuse ebaseadusliku tegevuse kohta kirjaliku eriarvamuse.

3. Eriarvamus fikseeritakse vallavalitsuse istungi protokollis ning see tehakse valitsuse poolt teatavaks vallavolikogu järgmisel istungil.

§ 40. Vallavalitsuse õigusaktid, nende vastuvõtmine, jõustumine ja avalikustamine

1. Vallavalitsusel on õigus anda üldaktidena määrusi ja vastu võtta korraldusi.

2. Määrused ja korraldused avalikustatakse Saare valla veebilehel kümne päeva jooksul pärast vastuvõtmist. (jõustus 01.04.2012)

3. Ei avalikustata andmeid, mille väljastamine on seadusega keelatud või mõeldud üksnes valla ametiasutuse siseseks kasutamiseks.

4. Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist või määruses ettenähtud hilisemal tähtajal.

5. Vallavalitsuse korraldus jõustub teatavastegemisest. (jõustus 21.10.2002)

6. Määrustele ja teistele valitsuse dokumentidele kirjutavad alla vallavanem ja vallasekretär või nende asendajad, istungi protokollidele istungit juhatanud vallavanem või selle asendaja ja protokollija.

IV. VALLAELANIKE OSALEMINE KOHALIKU OMAVALITSUSE TEOSTAMISES

§ 41. Õigusaktide algatamise õigus

1. Vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel vallaelanikel, kuid mitte vähem kui viiel hääleõiguslikul vallaelanikul, on õigus teha kohaliku elu küsimustes algatusi vallavolikogu või vallavalitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jooksul. (jõustus 21.10.2002)

2. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud algatus esitatakse vallavalitsusele vastava eelnõuna, millele lisatakse allkirjadega varustatud algatuse esitajate nimekiri.

3. Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, esitab valitsus selle ühe kuu jooksul volikogule lahendamiseks koos omapoolse seisukohaga.

4. Algatuse esitajate esindajal on õigus osaleda algatuse arutelul volikogus või valitsuses.

§ 42. Muudatuste taotlemine volikogu ja valitsuse õigusaktides

1. Igaüks, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada vaide.

2. Käesolevas põhimääruses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid. (jõustus 21.10.2002)

§ 42.¹ .Külavanem

1. Küla koosolekul võidakse valida külavanem.
2. Vallavalitsuse ülesannete täitmine külavanema poolt sätestatakse lepinguga
3. Külavanema valimise kord, tema õigused ja kohustused ning volituste kestuse periood määratakse külavanema statuudis.(jõustus 01.07.2006)

V. SAARE VALLA ASUTUSED, KOHALIKU OMAVALITSUSE TEENISTUS

§ 43. Valla ametiasutused

1. Valla ametiasutused on asutused, mida finantseeritakse valla eelarvest ja mis teostavad avalikku võimu. Saare vallas teostab avalikku võimu Saare Vallavalitsus.
2. Vallavalitsuse struktuuri ja teenistujate koosseisu kinnitab vallavolikogu.

§ 44. Vallaasutused

1. Vallaasutused on haridus-, spordi-, tervishoiu-, kultuuri- ja muud asutused, mis ei teosta avalikku võimu, kuid mida finantseeritakse valla eelarvest.
2. Vallaasutuste asutamise, ümberkujundamise ja lõpetamise otsustab vallavolikogu.
3. Vallaasutuse põhimääruse kinnitab vallavalitsus.
4. Vallaasutuse juht võetakse tööle töölepingu alusel vallavalitsuse poolt korraldatud avaliku konkursi korras.
5. Vallaasutuse struktuuri, töötajate koosseisud ja palgamäärad kehtestab vallaasutuse juht kooskõlastatult vallavalitsusega.
6. Vallaasutusel on oma eelarve.
7. Vallaasutusel võib olla oma pitsat ja sümboolika.

§ 45. Valla kantselei

1. Valla kantselei juht on vallasekretär.
2. Valla kantselei ülesanded on :
 - 2.1. vallavolikogu ja -valitsuse tehniline teenindamine, protokollide ja õigusaktide vormistamine ja avalikustamine;
 - 2.2. valla registrite pidamine;
 - 2.3. volikogu ja -valitsuse kirjavahetuse pidamine;
 - 2.4. perekonnaseisualane töö;

- 2.5. passitöö, kaitseväeteenistuse arvestus;
- 2.6. tõendite ja õiendite väljastamine;
- 2.7. kaadritöö.

§ 46. Kohaliku omavalitsuse teenistus

1. Kohaliku omavalitsuse teenistus on töötamine Saare valla kohaliku omavalitsuse ametiasutustes - vallavalitsuses ja vallavalitsuse struktuuriüksustes.
2. Kohaliku omavalitsuse teenistust reguleerivad seadused, valla põhimäärus, haldusaparaadi ja ametiasutuste sisekorraeeskirjad ja ametijuhendid.
3. Vallaametnikud nimetab ametisse ja vabastab ametist vallavanem seadusega sätestatud korras.
4. Vallaametnikud peavad olema vähemalt keskharidusega, omama Eesti kodakondsust, olema teovõimelised ja valdama eesti keelt seadusega või seaduse alusel kehtestatud ulatuses.
5. Kohaliku omavalitsuse teenistujate suhtes kehtivad avaliku teenistuse seaduses riigiteenistujatele ette nähtud teenistusalaõigused.

§ 47. Kohaliku omavalitsuse teenistujate sotsiaalsed garantiid

1. Vallavolikogu esimehele, kes on vallavolikogu esimehe ametikohal põhikohaga, makstakse ametist vabastamisel hüvitust kuue kuu ametipalga ulatuses.
2. Vallavanemale makstakse ametist vabastamisel hüvitust kuue kuu ametipalga ulatuses.
3. Punktides 1 ja 2 nimetatud hüvitust makstakse, kui nad on töötanud vastaval ametikohal vähemalt kaks aastat ning vabastamine toimub:
 - 3.1. seoses volituste tähtajalise lõppemisega;
 - 3.2. seoses umbusalduse avaldamisega, v.a käesoleva paragrahvi punkti 4 alapunktis 3 nimetatud juhul.
4. Punktides 1 ja 2 ettenähtud hüvitust ei maksta, kui vallavolikogu poolt ametisse valitud isik:
 - 4.1. vabastatakse ametist isiku algatusel;
 - 4.2. valitakse ametisse vallavolikogu poolt uueks tähtajaks;
 - 4.3. astub ametist tagasi umbusalduse avaldamise tõttu, kui selle aluseks on avaliku teenistuse seaduse paragrahvis 84 loetletud distsiplinaar karistus.
5. Vallasekretäri ja teiste vallaametnike teenistusest vabastamisel ametniku algatusel makstakse hüvitust kui ta on töötanud valla ametiasutuses pidevalt:
 - 3-6 aastat - kolme kuu ametipalga ulatuses;
 - 6-10 aastat - nelja kuu ametipalga ulatuses;
 - üle 10 aasta - kuue kuu ametipalga ulatuses.

6. Ametniku teenistusest vabastamisel ametikohale mittevastava tervisliku seisundi või pikaajalise töövõimetuse tõttu makstakse talle hüvitust kolme kuu ametipalga ulatuses lisaks muudele seaduses sätestatud hüvitustele.

7. Ametniku teenistuse lõppemisel seoses tema surmaga makstakse toetust temaga koos elanud täiskasvanud perekonnaliikmele surmatunnistuse esitamisel kolme kuu ametipalga ulatuses lisaks muudele seaduses ettenähtud toetustele.

8. Punktides 6 ja 7 ettenähtud hüvitust ja toetust makstakse tingimusel, et ametnik oli põhikohaga teenistuses valla ametiasutuses vähemalt viimased kolm aastat enne teenistussuhte lõppemist.

9. Käesolevas paragrahvis sätestatud hüvitiste maksmise korda saab muuta soodsamaks ainult järgmise vallavolikogu koosseisu jaoks.

10. Käesolevas paragrahvis sätestatud hüvitisi makstakse valla reservfondist.

VI. MAJANDUS JA EELARVE

§ 48. Munitsipaalomand

1. Munitsipaalomand on vallale kuuluv vara.

2. Valla vara valitsemise korra kehtestab volikogu.(jõustus 01.07.2006)

§ 49.Majandustegevus ja osalemine juriidilistes isikutes

1. Valla majandustegevus on:
osalemine ettevõtluses;
tehingud varaga;
vabade eelarvevahendite paigutamine tulu saamiseks;
fondide ja sihtkapitali vahendite suunamine.

Vallavara valitsejad võivad oma ülesannete täitmiseks sõlmida lepinguid füüsiliste ja juriidiliste isikutega seaduses sätestatud ja vallavolikogu poolt kehtestatud korras.

Sihtasutuse, mille ainuasutajaks on vald ning osaühingu või aktsiaseltsi, mille ainsaks osanikuks või aktsionäriks on vald, asutamise, ühinemise, ümberkujundamise ja lõpetamise otsustab ning põhikirja ja selle muudatused kinnitab volikogu. Sihtasutuse, osaühingu või aktsiaseltsi nõukogu liikmed nimetab ja muid asutaja, osaniku või aktsionäri õigusi teostab vallavalitsus.

4. Kui sihtasutusel on mitu asutajat või kui äriühingus osaleb peale valla ka teisi osanikke, samuti kui vald osaleb liikmena mittetulundusühingus, otsustab osalemise ja selle lõpetamise vallavolikogu. Muus osas teostab osaniku-, aktsionäri-, asutaja- või liikmeõigusi vallavalitsuse

poolt nimetatud isik.(jõustus 01.07.2006)

§ 50. Maksud ja koormised

1. Kohalikud maksud ja maksumäärade muudatused kehtestatakse enne valla eelarve või lisaelarve vastuvõtmist. (jõustus 01.04.2012)

2. Vallavolikogul on õigus kehtestada oma määrusega koormisi, millega kohustatakse füüsilisi ja/või juriidilisi isikuid teostama töid valla territooriumil kehtestatud heakorraeskirjade täitmiseks. Määruses kehtestatakse koormise olemus, ulatus, täitmise tingimused ja kord ning koormise üle kontrolli teostamise kord. (jõustus 01.04.2012)

§ 51. Eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ja muutmise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted (jõustus 01.04.2012)

1. Saare vallal on volikogu poolt kinnitatud kassapõhine tasakaalustatud eelarve.
2. Eelarvestrateegia on valla arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta, mis koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist
3. Valla eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.
4. Eelarve detailsus ja sisu määratakse, eelarve eelnõu koostatakse ja seda menetletakse, võetakse vastu ja avalikustatakse, eelarvet täidetakse ja tegemata väljaminekud kavandatakse vastavuses kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse, valla põhimääruse ja muude õigusaktide, arengukava ja eelarvestrateegiaga.
5. Eelarveaasta jooksul võib eelarvet muuta lisaelarvega.
6. Eelarve täitmist ja raamatupidamist korraldab vallavalitsus.

§ 51¹. Kehtetu (jõustus 01.04.2012)

§ 51². Kehtetu (jõustus 01.04.2012)

§ 51³. Kehtetu (jõustus 01.04.2012)

§ 51⁴. Kehtetu (jõustus 01.04.2012)

§ 51⁵. **Majandusaasta aruanne** (jõustus 01.04.2012)

1. Eelarve täitmise kvartaliaruanded esitab vallavalitsus volikogule informatsiooniks kvartali lõpule järgneva kuu volikogu istungiks.
2. Majandusaasta aruande koostab ja kiidab heaks vallavalitsus ning esitab vallavanema poolt allkirjastatud aruande hiljemalt 31. mail volikogule kinnitamiseks.
3. Majandusaasta aruande koostamisel lähtutakse raamatupidamise seaduses ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud põhimõtetest.
4. Enne majandusaasta aruande kinnitamist volikogus vaatab revisjonikomisjon volikogule

esitatud majandusaasta aruande läbi ja koostab selle kohta kirjaliku aruande.

5. Volikogule esitatakse majandusaasta aruandega koos ülevaade valla enamusosalusega äriühingute ning valla poolt asutatud sihtasutuste, mittetulundusühingute majandustegevusest.

6. Volikogu kinnitab majandusaasta aruande hiljemalt 30.juuniks.

7. Kinnitatud majandusaasta aruanne, vandeaudiitori aruanne, vallavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta ja volikogu otsus aruande kinnitamise kohta avaldatakse seitsme tööpäeva jooksul Saare valla veebilehel.

§ 51⁶. Laenude võtmine (jõustus 01.04.2012)

(1) Volikogu võib kooskõlas eelarvestrateegiaga lubada vallavalitsusel anda laenu ainult kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuvale üksusele ning tagada selle poolt võetavaid kohustusi.

(2) Volikogu võib kooskõlas eelarvestrateegiaga lubada vallavalitsusel koormata kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses nimetatud ülesannete täitmiseks olulist kinnisasja või lubada vastavat kinnisasja koormava hoonestusõiguse võõrandamist või kinnisasja koormamist piiratud asjaõigusega selliselt, et kinnisasja või hoonestusõiguse võõrandamisel või koormamisel jätkuks kinnisasja kasutamine endisel otstarbel.

(3) Vald võib võtta laenu, emiteerida võlakirju, võtta kapitalirendi- ja faktooringukohustusi ning teisi kohustusi kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud korras ja tingimustel.

VII. VALLA ESINDAMISE KORD

§ 52. Üldsätted

1. Käesolev kord sätestab valla omavalitsusorganite, nende ametiisikute ja kolmandate isikute õiguse ja pädevuse Saare valla esindamiseks suhetes Eesti Vabariigi võimuorganitega, teiste omavalitsusüksuste ja nende liitudega ning juriidiliste ja füüsiliste isikutega.

2. Esindamise õiguslikuks aluseks on seadused, valla põhimäärus, vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusaktid ning lepingud.

3. Oma pädevuse piires esindavad valda:

- 3.1. vallavolikogu ja selle esindus;
- 3.2. vallavalitsus ja selle esindus;
- 3.3. vallavolikogu esimees;
- 3.4. vallavanem;
- 3.5. vallasekretär;
- 3.6. vallavalitsuse ametnikud.

§ 53. Valla esindusfunktsiooni täitmine

1. Vallavolikogu esindab valda:

- 1.1. seadustega vallavolikogu pädevusse antud küsimuste lahendamisel;
- 1.2. suhetes Riigikoguga.

2. Vallavolikogu esimees esindab valda:

- 2.1. suhetes Eesti Vabariigi Presidendiga;
- 2.2. suhetes Riigikogu esimehe ja tema asetäitjatega;
- 2.3. suhetes omavalitsusüksuste ja nende liitudega;
- 2.4. suhetes ajakirjandusega vallavolikogu töö avalikustamiseks.

3. Vallavalitsus esindab valda:

- 3.1. seaduste ning vallavolikogu määruste ja otsustega vallavalitsuse pädevusse antud küsimuste lahendamisel;
- 3.2. suhetes Vabariigi Valitsusega;
- 3.3. muudel juhtudel täitevvõimu teostamiseks.

4. Vallavanem esindab valda:

- 4.1. suhetes peaministri ja teiste ministritega;
- 4.2. suhetes omavalitsusüksuste ja nende liitudega;
- 4.3. suhetes Jõgeva Maavalitsusega;
- 4.4. suhetes juriidiliste ja füüsiliste isikutega täitevvõimu teostamiseks;
- 4.5. suhetes ajakirjandusega vallavalitsuse töö avalikustamiseks;
- 4.6. vallavolikogu volitatud juhtudel.
- 4.7. Vallavanema äraolekul asendab teda esindusfunktsioonide täitmisel mõni teine vallavalitsuse ametnik talle vallavanema poolt antud volituste piires.

§ 54. Valla esindamine kohtus

1. Kohtus esindab Saare valda vallavalitsus. Vallavolikogu määruste ja otsuste vaidlustamise korral võib vallavolikogu kohtus esindada vallavolikogu esimees ilma erivolitusteta või vallavolikogu esimehe poolt volitatud esindaja.

2. Vallavanem ja vallasekretär esindavad vallavalitsust kohtus ilma erivolitusteta, teised isikud volikirja alusel.

§ 55. Vallaametnike pädevus Saare valla esindamisel

Valla teenistuses olevad ametiisikud esindavad valda suhetes füüsiliste ja juriidiliste isikutega vastavalt ametijuhendile või vallavanema poolt volitatud korras.

VIII. ARENGUKAVA JA PLANEERING

§ 56. Arengukava (jõustus 01.04.2012)

1. Kõik seaduse alusel kohalikule omavalitsusele kohustuslikud valdkonnapõhised arengukavad, valla arengukava ning üldplaneering peavad olema omavahel kooskõlas.
2. Mis tahes eelarveaastal peab kehtiv arengukava hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kui vallal on pikemaajalisi varalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, peab arengukava olema nimetatud varalisi kohustusi käsitlevas osas kavandatud selleks perioodiks.
3. Arengukava koostatakse kogu Saare valla territooriumi kohta. Täiendavalt võib koostada arengukava valdkonnapõhise arengukavana kehtiva arengukava täpsustamiseks või täiendamiseks. Arengukava osa on eelarvestrateegia.
4. Vallavalitsus korraldab avalike arutelude kaudu kõigi huvitatud isikute kaasamise arengukava koostamise protsessi ning tagab kehtestatud arengukava järgimise. Arengukava ja selle muutmise eelnõu avalikustatakse vallavalitsuse ruumides vähemalt kolm nädalat. Teade avalikustamise aja kohta avaldatakse valla veebilehel.
5. Volikogu kinnitab arengukava või selle muudatuste vastuvõtmise enne kui vallavalitsus esitab eelarve eelnõu volikogule, või hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks.
6. Arengukava koos eelarvestrateegiaga avalikustatakse pärast volikogu poolt vastuvõtmist seitsme tööpäeva jooksul valla veebilehel ning esitatakse kahe nädala jooksul informatsioon maavanemale ja Siseministeriumile.
7. Arengukava ja eelarvestrateegia on aluseks:
 - 1) vallaeelarve koostamisele;
 - 2) investeeringute kavandamisele ja nende jaoks raha taotlemisele;
 - 3) kohustuste võtmisele.

§ 57. Valla üldplaneering

Valla üldplaneering on valla funktsioonide täitmise tagamiseks välja töötatud terviklik maakasutusplaan, mille kehtestab vallavolikogu seadustes ja teistes õigusaktides sätestatud nõudeid arvestades.

§ 58. Keskkonnakaitse

1. Vald peab oma arenguprioriteediks säästvat arengut.
2. Valla omavalitsusorganite ülesanne on tagada tervislik elukeskkond, valla territooriumil asuvate kaitstavate looduslike koosluste ja üksikobjektide säilimine.
3. Seaduses sätestatud alustel ja korras on valla omavalitsusorganitel õigus piirata kaitse alla mittekuuluvate loodusobjektide omandiõiguse teostamist.

§ 59. Kultuuriväärtuste kaitse

1. Valla omavalitsusorganite ülesanne on tagada valla territooriumil asuvate ajaloo-, ehitus-, arheoloogia- ja muude mälestiste ning väärtuste säilimine.

2. Kaitset vajavate objektide väljaselgitamine ja vastavate piirangute seadmine toimub Eesti Vabariigi õigusaktides ning vallavolikogu määruste ja otsustega sätestatud korras.

IX. VALLA VAPI JA LIPU KASUTAMISE KORD

§ 60. Valla vapp

Valla vapp on hõbedasel kilbil roheline viieharuline okaspuutaim ja sinine vapitüvimik, milles püstiselt hõbedane kaheteralise mõõga käepide. Vapi laiuse ja kõrguse suhe on 7:9.

§ 61. Valla lipp

Valla lipp on ruudukujuline vapilipp, mille normaalmõõtmed on 105×105 cm. Lipu alumine osa on sinine, mille keskosas on valge (hõbedane) kahekäemõõga käepide. Lipu ülaosa on valge, mida läbib roheline viieharuline sümboolne okaspuutaim.

§ 62. Valla vapi ja lipu kasutamise kord

1. Värvides ja värvideta (must-valget) vappi võib kasutada:
 - 1.1. vallavolikogu, vallavalitsuse ja vallaasutuste dokumendiplankidel;
 - 1.2. vallavolikogu, vallavalitsuse ja vallaasutuste pitsatites;
 - 1.3. valla autasudel, vapimärgil, meenetel ja punktis 1.1 nimetatud valla ametiasutuste ümbrikel ja muudel ametlikel trükistel;
 - 1.4. vallamajal, valla piiritähistel ja valla transpordivahenditel.
2. Peale eelnimetatud juhtude võib valla vappi kasutada vaid vallavalitsuse loal. Vapi tarvitamiseks ärilistel eesmärkidel tuleb loa eest tasuda 20% kasumist valla eelarvesse.
3. Loa valla vapi kasutamiseks Saare valla asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide viimplina või kleebistena annab vallavalitsus.
4. Valla lippu kasutatakse samadel alustel riigilipuga.
5. Valla lipp heisatakse:
 - 5.1. alaliselt vallamaja ees lipumastis;
 - 5.2. avalikel üritustel, samuti perekondlike sündmuste puhul;
 - 5.3. muudel juhtudel vallavalitsuse korralduse alusel või vallavalitsusega kooskõlastatult.
6. Kui valla lipp heisatakse koos Eesti riigilipu, mõne teise riigi või tema omavalitsusüksuse, mõne Eesti maakonna, valla või muu lipuga, asub valla lipp lippude poolt vaadatuna vasakul teise riigi või Eesti riigilipust.

X. LÕPPSÄTTED

§ 63. Põhimääruse vastuvõtmine ja muutmine

1. Põhimäärus võetakse vastu ja muudetakse vallavolikogu koosseisu häälteenamusega.
2. Põhimäärus ja selle muudatused peavad läbima vallavolikogu istungitel vähemalt kaks lugemist kui see ei tulene seadusest. (jõustus 21.10.2002)
3. Põhimäärus ja selle muudatused jõustuvad vallavolikogu määratud päeval.